

розширення кредитування (EFF) обсягом 17,5 млрд.дол США, що відповідає 900% квоти. У рамках зазначеної програми Україна отримала терміново 5 млрд.дол США, з них 2,7 млрд.дол США (1,915 млрд. СПЗ) буде направлено до Державного бюджету України. Економічна програма, розроблена разом з МВФ, передбачає:

1. Забезпечення фінансової стабільності шляхом формування ефективної грошово-кредитної політики для забезпечення стабільності цін, гнучкості валютних курсів та комплексну стратегію для зміцнення фінансового стану банків за рахунок рекапіталізації банків, скорочення кредитування та врегулювання проблемних активів, що має значний вплив на відновлення довіри населення до банківських структур [4].

2. Зміцнення державних фінансів. Перегляд видатків та їх скорочення забезпечить бюджетну консолідацію у наступному періоді. Разом з проведенням реформ у паливно-енергетичному комплексі зменшення бюджетних дисбалансів з високою ймовірністю призведе до стабільної ситуації з державним боргом. Програми соціального захисту будуть реорганізовані для захисту бідних верств населення [4].

3. Продовження структурних реформ. Включають реформи управління, в тому числі боротьба з корупцією і судові заходи, реформи податкової адміністрації, реформи державних підприємств для того щоб підвищити якість управління та зменшити бюджетні ризики [4].

За розрахунками експертів МВФ очікується зменшення реального ВВП на 5,5% через зниження курсу національної валюти, підвищення тарифів на газ і опалення. Прогнозується подальше зростання темпів інфляції, до 27% у 2015 р. Очікується, що зниження валютного курсу та нарощення боргу в 2015 р. призведе до збільшення зовнішнього боргу до 158% ВВП [4].

Отже, в умовах перехідної економіки відмова від використання кредитів міжнародних фінансових організацій не є обґрунтованою. За умов проведення виваженої політики їх залучення та ефективного використання кредитування країн зарубіжними інвесторами перетворюється на важливий фактор економічного зростання. Зокрема, таке кредитування сприяє вирішенню багатьох важливих проблем, таких як:

- проведення фінансування дефіциту державного бюджету і платіжного балансу;
- фінансування залучення критичного імпорту;
- підтримка національної валюти;
- проведення трансформації економіки;
- підтримка розвитку малого і середнього підприємництва;

– вирішення інших проблем.

Надання кредитів Україні міжнародними фінансовими організаціями передбачає виконання значної кількості умов. Наприклад, МВФ вимагає проведення адміністративної реформи, укрупнення комерційних банків, стримування інфляційних процесів за допомогою підвищення процентних ставок, забезпечення дохідної частини державного бюджету, зниження (для певних груп товарів) експортних ставок, прискорення приватизаційних процесів, проведення активної монетарної політики центральним банком та ін. Світовий банк наполягає на покращенні законодавчого регулювання банківської діяльності, підвищенні рівня надійності інформації, що надходить від комерційних банків, удосконалення системи банківського нагляду та ліцензування, забезпечення страхування депозитів та ін.

Література:

1. Партнерство Світовий банк - Україна. Огляд програм для країни [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Світового банку. – Квітень 2014 р. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/Ukraine-Snapshot-ukr.pdf>.
2. Фурман І.В. Міжнародний валютний фонд в контексті співпраці з Україною: сучасний стан, ризики, перспективи / І.В. Фурман, А.О. Підгірняк, Я.С. Паламар // Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки. – 2013. – №4(81). – С. 275-285.
3. Міністерство економіки України. Досвід співробітництва України з МВФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua.
4. Меморандум про економічну та фінансову політику [Електронний ресурс] / Офіційний сайт НБУ. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/Publication/others/Memorandum.pdf>.

ВЗАЄМОДІЯ ЗОВНІШНЬОГО І ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

ТЕНИЦЬКА В. А.

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

**Науковий керівник – к.е.н., доцент
Гіржева О. М.**

Якість роботи внутрішнього аудиту надає певний вплив і на проведення аудиторських перевірок зовнішніми аудиторами.

Ефективна робота відділу внутрішнього аудиту дозволяє зовнішнім аудиторам не

проводити детальну перевірку, тому що зовнішній аудитор може певною мірою довіряти внутрішнім аудиторам у розкритті помилок і порушень. При цьому істотно знижуються витрати часу на перевірку в зв'язку зі скороченням обсягу незалежних процедур. Однак у даній ситуації не можна вважати, що відповідальність зовнішнього аудитора за виражається ним думка щодо фінансової (бухгалтерської) звітності підприємства буде зменшена або розділена з внутрішніми аудиторами.

У свою чергу для внутрішніх аудиторів довіру з боку зовнішнього аудитора служить одним з професійних орієнтирів і стимулює їх діяльність в рамках діючої на підприємстві системи контролю, яка потрібна для ефективного ведення бізнесу, збереження активів і досягнення максимально можливої повноти й точності облікових записів.

В даній час порядок взаємодії зовнішніх і внутрішніх аудиторів регулюється Правилем (стандартом) аудиторської діяльності «Вивчення і роботи внутрішнього аудиту».

Думка про діяльність внутрішнього аудиту формується аудиторською організацією вже на стадії планування майбутньої перевірки. При цьому враховуються:

- організаційний статус: положення служби внутрішнього аудиту в системі управління підприємства, що перевіряється, її можливості і здібності дотримуватися об'єктивності і незалежності, наявності або відсутності інших обов'язків, дія стримуючих факторів і обмежень, що накладаються керівництвом і (або) власниками підприємства на внутрішній аудит;

- компетентність: професійна освіта та навички (досвід роботи) аудиторів, політика наймання, навчання і підвищення кваліфікації співробітників служби внутрішнього аудиту, ступінь розуміння ними стоять завдань і проблем;

- професійний рівень: стан планування, контролю і документування роботи внутрішнього аудиту, наявності і зміст відповідних положень з внутрішнього аудиту, робочих програм і робочої документації;

- функціональні рамки: зміст і обсяг роботи, яку виконує служба внутрішнього аудиту;

- рівень значимості: розгляд і прийняття до виконання керівництвом і (або) власниками підприємства рекомендацій внутрішнього аудиту.

Якщо аудиторською організацією прийнято рішення про використання роботи внутрішнього аудиту, їй доведеться продовжити вивчення роботи внутрішнього аудиту, ознайомитися з робочими документами і переконатися в тому, що: - програми і обсяг роботи внутрішнього аудиту відповідають цілям зовнішнього аудиту;

- робота внутрішніх аудиторів проводиться за планом і документально оформляється;

- висновки (висновку) внутрішніх аудиторів достатньо обґрунтовані отриманими ними даними та відповідають існуючим обставинам, а зміст звітів, підготовлених внутрішніми аудиторами, відповідає результатам виконаної ними роботи;

- зони підвищених ризиків, відомі фахівцям підприємства, враховуються при плануванні робіт і перевіряються внутрішнім аудитом;

- ставлення керівництва і (або) власників до зауважень, пропозицій і питань, поставленим внутрішніми аудиторами, конструктивне.

Висновки, до яких незалежний аудитор прийшов у процесі вивчення системи внутрішнього аудиту підприємства, що перевіряється, він повинен відобразити у своїй робочій документації.

Незалежні аудитори можуть залучати до своєї роботи внутрішніх аудиторів підприємства, що перевіряється. Обсяг і види цих робіт повинні бути визначені заздалегідь у відповідній програмі, розробленій зовнішнім аудитором при плануванні своєї роботи, і узгоджені з керівником відділу внутрішнього аудиту, так як названі роботи будуть додатковими для працівників відділу внутрішнього аудиту.

Тісна взаємодія зовнішніх і внутрішніх аудиторів в процесі проведення аудиторської перевірки підприємства ні в якій мірі не зменшує відповідальність аудиторської організації за видачу аудиторського висновку, письмової інформації аудитора керівництву економічного суб'єкта за результатами проведення аудиту, а також за визначення змісту, термінів і обсягу аудиторських процедур.

Отже, взаємодія зовнішнього і внутрішнього аудиторів з боку внутрішнього аудиту має бути засноване на позиції максимального сприяння незалежному аудитору, з боку зовнішнього аудитора - на концепції неупередженого підходу до оцінки ступеня довіри, надається внутрішньому аудитору.

Література:

1. Сотникова Л.В. Внутрішній контроль та аудит: Підручник - М. «Фінстатінформ», 2010.
2. Андреев В.Д., Томських С.А., Черемшане С.В. Міжнародні стандарти аудиту: навчально-практичний посібник. - М.: Фінанси і статистика, 2008.-292 с.
3. Внутрішній аудит: Навчальний посібник / За ред. В.І. Подільського. 5-е вид., Перераб. і доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2011. - 494 с.